



**ЭРГЭ КЭС ТЫЛТАН КЭПСЭЭННЭР  
РАСКАЗЫ ИЗ ВЕТХОГО ЗАВЕТА**

1 бөлөх: Серия №2:

# **Тангара талбыт Ыала**

Кини барыта ааҕарыгар аналлаах

Библия кэпсээннэрэ

Библейские истории для всех



A Gateway to World Missions  
[churchstarts.com](http://churchstarts.com)

**Народная Кампания по Чтению Библии**

## КЭС ТЫЛТАН КЭПСЭЭННЭРИ КЫТТА ҮЛЭ

Эниги Библияны өссө диринник билэргит туһугар көмөҕө ананан тахсыбыт матырыйаалы үөрэттигит. Бу элбэх сыл аннараа өттүгэр суруллан тахсыбыт үөрэҕинэн мөлүйүөнүнэн ахсааннаах дьон туһаммыта.

Маны ааҕан, үөрэтэн киһи (эбэтэр бөлөх) Библия улуукаан кырдыктарын бэйэтэ булан арыиталыыр. Кэпсээн аайы бэриллит ыйытыларга эппиэттээн, үөрэҕи ордук диринник өйдүүгүн уонна билбиккин олоххо хайдах гынан туһанары толкуйдаан, бэйэн түмүк онгостобун.

**Преподавать «Библейские истории для всех возрастов» можно интересно**

Изучение Библии может стать увлекательным процессом, как для учеников, так и для учителя. Преподавание является особенно эффективным, когда все участники наслаждаются процессом обучения. В этом случае и учитель, и ученики с нетерпением ждут следующего урока. «Библейские истории для всех возрастов» были разработаны таким образом, чтобы учитель радовался преподаванию, а ученики получали удовольствие от изучения курса. Этот материал подходит для обучения не только детей разных возрастов, но и для молодежи и взрослых.

**Преподавать «Библейские истории для всех возрастов» можно интересно**

Изучение Библии может стать увлекательным процессом, как для учеников, так и для учителя. Преподавание является особенно эффективным, когда все участники наслаждаются процессом обучения. В этом случае и учитель, и ученики с нетерпением ждут следующего урока. «Библейские истории для всех возрастов» были разработаны таким образом, чтобы учитель радовался преподаванию, а ученики получали удовольствие от изучения курса. Этот материал подходит для обучения не только детей разных возрастов, но и для молодежи и взрослых.

**Мы предлагаем обратить внимание на следующие одиннадцать шагов по подготовке и проведению занятия:**

### **Подготовка к занятию**

1. Внимательно прочтите вначале библейскую историю, затем вопросы и стих для запоминания.
2. После этого прочтите библейскую историю в самой Библии. Используйте современный перевод, чтобы понять историю во всех деталях.
3. Поразмышляйте над историей. Представьте себя самого в данных обстоятельствах и запишите все мысли обо всех обстоятельствах, которые не упомянуты в истории, но которые могли произойти.
4. На листе бумаги запишите библейскую истину, которую вы обнаружили в истории.

### **Преподавание**

5. Раздайте листы с уроком каждому студенту.
6. Сообщите ученикам тему урока и расскажите в нескольких словах, чем урок важен для них.
7. Попросите всех членов группы по очереди читать историю (по одному предложению). Привлекайте только желающих.
8. Перескажите эту историю как можно более выразительно, используя жесты и меняя голоса при описании разных героев.
9. Читая вопросы вслух, поощряйте участников отвечать на них вдумчиво и искренно.
10. Помогите ученикам выучить библейский стих наизусть, начав с небольших частей. Будьте терпеливы, и давайте ученикам возможность рассказать стих тогда, когда они его запомнили. В завершение произнесите библейский стих все вместе.
11. На последнем этапе предложите ученикам раскрасить иллюстрацию к уроку. Учитель тоже участвует в этом процессе. Во время раскрашивания продолжайте разговор о библейских истинах, которые вы усвоили в этом уроке. Стимулируйте молодых и взрослых людей аккуратно раскрашивать картинку и сохранить её для того, чтобы в дальнейшем они могли поделиться этой историей с другими людьми.

## NATIONAL BIBLE READING CAMPAIGN

**Church Starts International**

P. O. Box 177

Henrietta, Texas 76365

E-mail: [billdavis@churchstarts.com](mailto:billdavis@churchstarts.com)

[www.churchstarts.com](http://www.churchstarts.com)

© Ted Lindwall



A Gateway to World Missions  
[churchstarts.com](http://churchstarts.com)

# ① Саралаах Аврам улахан сыһыһаны онгоруоллор



## Библийэ улууканнаах чахчылары:

1. Кини Танара былаанын толорбот буоллабына, кини дьыэ кэргэнэ барыта эрэйи көрөр.
2. Биһиги Танарабыт өрүү биһигин көрөр уонна истэр.

## Айыллыы 16:1-16

Танара Аврамна уонна Сараба уол оҕону биэриэх буолан эрэннэрбит, ол эээри кинилэр кырдыаҕас дьон этилэр, Сара аны оҕоломмот диэн билэллэрэ. Онон Сара манньк санаммыт. Кини Агарь диэн кулут дьахтардаах эбит. Биирдэ Сара кэргэнигэр Аврамна эппит: «Мин кулут дьахтарбар Агарьга киир, оччоҕо кини оҕолонуо. Ол оҕото биһиги оҕобут буолуо: миэнэ уонна эйиэнэ». Оччотооҕу кэмнэ эр дьон хастыы да ойохтонолор этэ. Аврам сөбүлэхэн Сара эппитин курдук онорбут, сотору кэминэн Агарь хат буолбут. Бу дьахтар Аврамтан хат буолбутун билэн баран хотунун Сараны, оҕоломмот диэн, сэниир буолбут. Ити быһыы Аврам дьыэ кэргэнигэр элбэх хомолтону аҕалбыт, оттон Сара кулут дьахтарыгар кырыктаахтык сыһыаннаһар буолбут. Кэмниэ кэнэбэс Агарь итинник сыһыаны тулуйар кыабыттан ааспыт уонна дьыэтиттэн куотарга санаммыт.

Агарь иччитэх сиргэ үрүччэ баарыгар уу иһээри тохтообут, ол кэмнэ Танара аанньалакиниэхэ кэлбит уонна эппит: «Агарь, хантан ханна баран иһэбин?» «Мин хотуммуттан Сараттан куотан иһэбин» – диэн кини хоруйдаабыт. Онуоха аанньал эппит: «Хотунгар төнүн уонна киниэхэ бас бэрин». Өссө аанньал эбэн эппит: «Эн сыдыааннаргын элбэтээри элбэтиэм, ахсаана биллибэт үтүмэн элбэх буолуохтара. Эн уол оҕону төрөтүөн, киниэхэ Измаил диэн ааты биэриэн, тоҕо диэтэххэ эн эрэйгин Айыы Тойон иһиттэ. Кини дьон ортотугар кыыл сылдыар өсүөл кэриэтэ буолуо: кини илиитэ барыларыгар уонна барыларын илиилэрэ киниэхэ. Ол эээри Айыы Тойон киниттэн улуу норуоту үөскэтиэ».

Агарь кинини кытта кэпсэппит Танараба аат биэрбит: «Эн – миигин көрөр Танарабын» – диэн. Тоҕо диэтэххэ кини манньк эппит: «Чахчы да мин манна миигин батыһа көрөөччүнү көрүстүм» – диэн. Агарь Сараба төннүбүт уонна киниэхэ үлэлээбитин курдук салгыы үлэлээбит. Агарь уолламмыт уонна киниэхэ Измаил диэн аат биэрбит, ол аата «көрөр Танара» диэн. Оччолорго Аврам 86саастааҕа.

## Кэпсэни тула ырытыһы:

Оҕолонору инниттэн Сара тугу толкуйдаабыты? Агарь Аврамтан хат буолан баран хайдах быһыыламмыты? Онуоха Сара хайаата? Агарь кырыктаах сыһыантан босхолоноору тугу гынна? Танара Анньала Агарьга тугу эрэннэрдэ? Тоҕо Агарь уолун Измаил диэн ааттыахтаах этэй?

## Эн санааҕар хайдаҕый?

Сара Танараба көмөлһөр инниттэн толкуйдаабыт былаанын туох дии саныыгин? Эн Агарь онугар эбитин буоллар бэйэбин хайдах сананыан этэй?

©2004 Ted Lindwall

**Айыы Тойон аанньала киниэхэ эппит: хотуннар  
төнүн уонна киниэхэ бас бэрин. Айыллыы 16:9**



# ② Сарра Тангараны күлэр



A Gateway to World Missions  
churchstarts.com

## Библийэ улууканнаах чахчылар:

1. Өскөтүн биһиги дьонно үтүө сыһыаннаах буоллахпытына, билбэт дьоммутугар кытта, итинник сыһыаммыт бэйэбитигэр улахан үтүөнэн эргийиэн сөп.
2. Танараба кыаллыбат диэн суох.

## Айыллыы 18:1-15

Биирдэ Аврам Мамре дуб тыатын аттыгар, күнүскү сыралбанна, отуутун аанын таһыгар олорбут, онно киниэхэ Айыы Тойон кэлбит. Көрбүтэ иннигэр үс эр киһи кэлэн тураллар эбит. Авраам кинилэргэ сиргэ тийэ сүгүрүйбүт, тобо диэтэххэ Танараттан кэлбиттэрин сэрэйбит, уонна: «Тойонуом, мин дьиэбин ааһа барыма. Мин эһиэхэ атаххытын суунаргытыгар уу ажалан биэриэм, онуоха дылы бу мас анныга сынньана түһүн. Билигин ас ажалыам» – диэбит. Үс айанныыт Авраамна махтаммыттар уонна мас анныгар сынньана олорбуттар.

Авраам Сарраба сүүрэн киирэн эппит: «Кытаат, тиэстэтэ мэһийэ охсон лэппиэскэтэ буһар» – диэбит уонна бэйэтэ үөрдэригэр сүүрбүт. Биир торбоһу талан үлэһиттэригэр буһара охсорго соруйбүт. Оттон бэйэтэ үүт уонна ажалан ыалдьыттарыгар биэрбит, буспут торбос этинэн күндүлээбит.

Айан дьоно киниттэн ыйыппыттар: «Кэргэнин, Сарра, ханнаный?» Кини эппит: «Отууга баар». Ыалдьыттартан биирдэстэрэ эппит: «Биир сылынан өссө кэлэ сылдыам, оччолорго Сарра уол оҕолоох буолуо». Сарра ити кэпсэтиини отууттан истибит. Кини иһигэр күлэ санаабыт: «Бачча кырдыан баран хантан оҕолонуохпунуй, эрим да кырдыаҕас эбээт». Онуоха Айыы Тойон Аврамна эппит: «Тобо эн кэргэнин Сарра күллэ: «Ама мин кырдыан баран оҕолонуом дуо!» – диэтэ». Аврам соһуйбүт, онуоха айанныыт эппит: «Айыы Тойон кыайбата диэн баар үһү дуо? Эппит кэммэр, эһиил кэлиэм, Сарра уолланыа». Сарра күлбүтүн билиммэтэх уонна: «Мин күлбэтэбим» – диэн кэлиилии кэбэ турбут. Оттон Кини «Суох, эн күлбүтүн» – диэбит.

## Кэпсээн тула ырытыһы:

Авраам үс айан киһитин хайдах көрсүбүтүн кэпсээ эрэ. Төһө ыалдьытымсах эбитий Авраам? Ким аһылыгы бэлэмнээтэ? Биир ыалдьыттара Сарраба туох диэтэ? Сарра тобо күллэ?

## Эн санааҕар хайдаҕый?

Бу кэпсээнтэн көрдөххө Авраам хайдах киһи эбитий? Эн Сарра оннугар эбитин буоллар күлүөн этэ дуо? Тобо күлүөн этэй? Тобо күлүөн суоҕа этэй?

**Айыы Тойон ыарырҕатара диэн баар үһү  
дуо? Болдьохтоох кэмнэ, эһиил, эйиэхэ кэлэ  
сылдьыам, Сарра уол оҕолоох буолуо.  
Айыллыы 18:14**





# ③ Лот өлүүттэн быыһанар



## Библейэ ылыканнаах чаччылары:

1. Добоотторун бары Танараба бас бэриммэт дьон буолаллара кутталлаах.
2. Танара бэйэтин норуотун кутталлаах түгэннэртэн быыһыыр, оттон истигэнэ суохтары иэдээнгэ хаалларар.

## Айыллыы 19:1-29

Лот Авраамтан арахан барбыта уонна Содом аттыгар олохсуйбута, онтон чугас Гоморра диэн куорат эмиэ баара. Ити куораттарга озорор дьон олус куһаҕан, кырыктаах майгылаах этилэр, содур быһыылары онороллоро. Танара кинилэр истигэнэ суохтарын көрөрө уонна кинилэри имири эһэри икки Аанньалы ыппыт. Авраам Танараттан, Лоту уонна кини дьиэ кэргэнин быыһыырын түһүгар, көрдөспүтэ.

Аанньаллар түүн буолуута Содомна кирибиттэрэ. Лот кинилэри куоратаанын таһыгар көрсүбүтэ. Бириэмэ ыраппыт буолан бэйэтин дьиэтигэр хонноро ыныртаабыта. Түүн ыаллара Лот тэлгэһэтигэр кэлэн улахан айдаан тардыбыттара. Онуоха Аанньал Лоту дьиэбэ киллэрэн баран, бу кэлбит дьону көрбөт онортоон кэбиспитэ. Ол кэнниттэн Аанньаллар Лотка эппиттэр: «Эн бу куораттан ойоххун уонна кыргыттаргы, кинилэр кэргэттэрин таһаарыахтааххын, тоҕо диэтэххэ биһиги бу куораты имири эһэбит». Ол рээри Лот күтүөттэрэ истибиттэрин итэбэйбэтэхтэр уонна хааларга санаммыттар.

Халлаан санардыы сырдаан эрдэбинэ Аанньаллар Лоту куораттан табыс диэбиттэр. Олус өр мөккүспүттэрин иһин Аанньаллар кинилэри илиилэриттэ сиэтэн таһаарбыттар. Аанньаллар кинилэргэ кыра Сигор диэн куоракка куотарга соруйбуттар уонна букатын тохтообокко, кэннилэрин хайыспакка куотуохтаахтар эбит. Сигорга тийиилэригэр күн балайда үөһээ ойбут. Айыы Тойон Содом уонна Гоморра куораттар үрдүлэригэр үмайа сылдыар сиэрэ ардабын түһэрбит, туох да ордубатах. Лот ойоҕо туох буола турарын көрөөрү кэннин хайыспыт, уонна тутта туус баҕана буолан хаалбыт. Сарсынны күнүгэр бу куораттартан туох да ордубатах, арай буруо эрэ тахсара. Инэн бу икки содур куораттар букатын суох буобуттар.

## Кэпсээни ырытыһы:

Лот ханна озорбутуй? Эн кини ыаллары хайдах ойуулуон этэй? Тоҕо кини ыалдыттара Содомнаах Гоморраба кэллилэр? Лоту кытта ким куотта? Ханна куоппуттары? Содом уонна Гоморра хайдах буоллулар? Лот ойоҕо туох буолла?

## Эн санааҕар хайдаҕый?

Тоҕо Танара Лот дьиэ кэргэнин өлөрбөтө? Эн Лот курдук икки айан киһитин дьиэбэр хонноро ынырыан этэ дуо? Икки айан киһитэ кэлэн баран, куораттан куот диэтэхтэринэ, кинилэри истиэн этэ дуо? Тоҕо Лот күтүөттэрэ куоракка хааларга сананнылар? Тоҕо куоталларыгар эргиллэн көрүө суохтаахтар этэй?

©2004 Ted Lindwall

**Танара ити энэр куораттары уоттууругар, Авраам туһуттан  
Лоту, кини ололбут куораттарын урусхаллыырын сабана, ити  
имири эстии сириттэн кизэр таһаарбыт.**

**Айыллыы 19:29**





# ④ Тангара Авраам итэбэлин тургутан көрөр



A Gateway to World Missions  
churchstarts.com

## Библийэ улууканнаах чахчылары:

1. Тангара кэммитэн кэмигэр биһиги итэбэлбитин тургутар
2. Авраам уолун Тангараба толук биэрэргэ бэлэм этэ, ол эрэри Тангара Бэйэтэ кинини тохтоппута. Кэлин онно Тангара Бэйэтин соботох төрөппүт Уолун толук биэрбитэ.

## Айыллыы 22:1-19

Тангара Аврамна Сарраттан уол оҕону төрөтүөх буолан эрэннэрбитэ, ол эрэннэриитин, Исаагы биэрэн, толорбута. Авраам 100 саастаабар Исаак төрөөбүтэ. Өр күүппүт оҕолоро буолан Авраамнаах Сарра Исаактарын олус таптыылара. Хас да сыл ааспытын кэннэ Тангара Аврамна эппит: «Уолгун ыл уонна Мориа сиригэр бар. Онно тийдэххинэ, хайаба тахсан уолгун Исаагы Миэхэ толук биэр, ханнатын Бэйэм ыйан биэриэм» – диэн.

Аныгыскы күнүгэр, сарсыардаттан Авраам барытын бэлэмнэнэн, уолунаан Исаактыын уонна икки кулуту илдэ, айанна туруммуттар. Икки күн айаннаан баран Авраам Тангара анаабыт хайатын көрбүт, уонна кулуттарыгар кэтэһэргэ соруйан баран, Тангараба сүгүрүйэ Исаагы кытта хайаба тахсыбыттар. Исаак мас сүгэн испит, оттон Авраам быһабын уонна уот ылбыт. Тахсан иһэн Исаак абатыттан ыйыппыт: «Абаа, биһиги уматарга аналлаабы барытын ажаллыбыт, оттон толукпут ханнаный?» – диэн. Онуоха Авраам: «Тангара Бэйэтигэр сөптөөх барааны булан көрдөрүө» – диэбит.

Кэмниэ кэнэҕэсаналлаах сирдэригэр тийибиттэр, онно Авраам толук биэрэр оллоонун онорбут, онно Исаагы илиитин уонна атабын баайан баран сытыарбыт. Авраам толук биэрэргэ бэлэмнэммитин кэннэ, Тангара эппит: «Авраам Исаагы бааһырдыма. Эн Миигин таптыыргын чахчы көрдүм, тоҕо диэтэххэ Мин туспар соботох уолгун да харыһыйбатын».

Ол кэмнэ Авраам эмискэ, талахха муһуттан иилистибит барааны көрбүт. Ол баарааны ылан Авраам Тангараба толук биэрбит. Итинник Тангара өссө биирдэ Аврамна эрэллээбин көрдөрбүт, кэлин Авраам элбэх норуот абата буолуо, элбэби кыайыа, аан дойдуга барытыгар алгыс буолуо.

## Кэпсээни ырытыһы:

Исаак төрүүрүгэр Авраам хастаах этэй? Тангара Аврамна тугу соруйбутуй? Авраам ити соругу төһө түргэнник толордо? Кими Авраам толук биэрэргэ бэлэм этэй? Тангара Аврамна тугу эрэннэрбитэй?

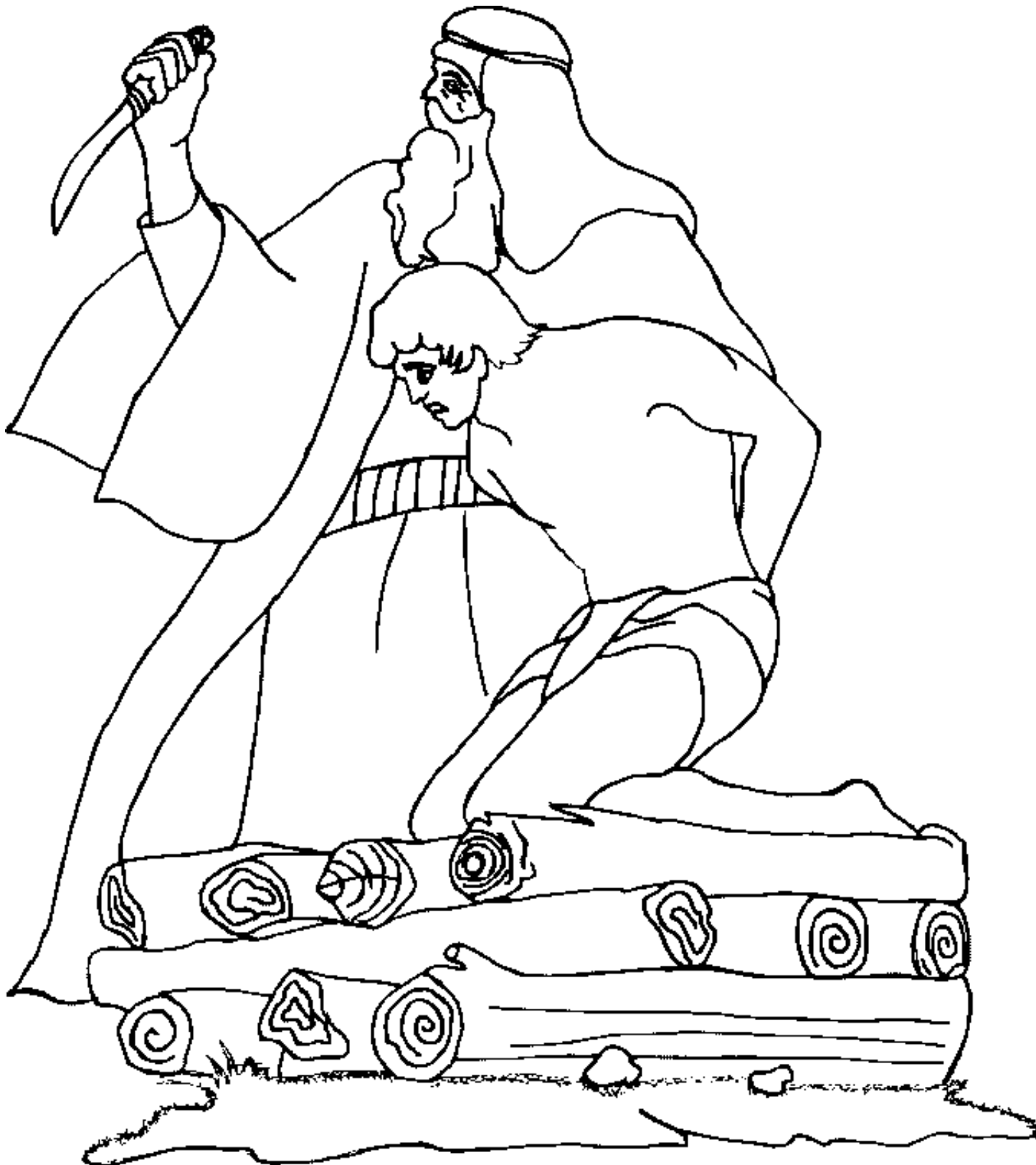
## Эн санааҕар хайдаҕый?

100 саастаах киһи оҕолонуон сөп дуо? Эн Авраам оннугар эбитин буоллар, Тангараба хайдах эппиэттиэн этэй? Исаак толук туһунан ыйыппытыгар, Аврамна төһө ыарахан буолуой? Исаак толук биэрэр оллоон үрдүгэр сытан тугу санаабыта буолуой? Эн өссө ханнык түгэннэри билэбин, соботох уолу толук биэри туһунан? Ким оннук гыммытай?

©2004 Ted Lindwall

**«Илиигин уолга көтөбүмэ, – диэбитэ аанньал. – Киниэхэ тугу да онорума, тобо диэтэр, билигин Мин билэбин, эн Танараттан толлоргун уонна ообун, соботох уолгун Мин туспар харыһыйбатаххын».**

**Айыллыы 22:12**



# ⑤ Тангара Исаакка кэргэн талан биэрэр



A Gateway to World Missions  
churchstarts.com

## Библийэ улууканнаах чэхчылара:

1. Танараттан кэргэн көрдөһөн үнэр дьон сөпкө гыналлар.
2. Атын дьонно көмөлөһөрүттэн үөрэр киһи, бу Танараттан улуу дьайыылары онорорго анаммыт киһи.

## Айыллыы 24:1-67

Өссө элбэх сыл ааспыт Авраам улаханлык байбыт уонна олус кырдьыбыт, оттон Саррата өлбүт. Биирдэ Авраам кулутун ынырбыт уонна киниэхэ эппит: «Миэхэ андабай, өскөтүн мин өллөхпүнэ, уолбар Исаакка Ханаан дьахталларыттан ойох ылларымаар, ол оннугар мин дойдубар барангың, бэйэм норуотум кыыһын талангың кэргэн кэпсэтээр», – диэн. Онуоха кулута эппит: «Оттон арай ол кыыс миигин кытта кэлсиэн баҕарбатын?» Онно Авраам, Тангара сөптөөх кыыһы ыйан биэриэ, кыһыалҕаны көрсүөң сүөҕа диэбит. Ол кэнниттэн кулута Авраамна, чопчу итинник оноруом диэн андабайбыт. Исаак кэргэнигэр анаммыт араас малы, киргэллэри, бэлэхтэри ылбыт уонна Авраам дойдутугар айаннаабыт.

Ол дойдуга киэхээ харанарыыта тийбит. Холуодьас аттыгар сынньанаары олорон көрбүтэ, хас да дьахтар холуодьаска уу баһаары иһэрэ. Авраам кулута Танараттан көрдөспүт: «Мин уу көрдөөтөхпүнэ «Эн уута ис, мин тэбиэннэргин уулатыам», диэбит кыыс Исаак кэргэнэ буоллун» – диэн. Кини үгэн бүтэ да илигинэ, биир кыыс купсууннаах холуодьаска чугаһаабыт. Кини ол кыыстан уу көрдөспүт, онуоха ол кыыс тутта сөбүлэхэн уу баһан биэрбит уонна тэбиэннэрин уулаппыт! Онуоха бу киһи кыыстан аатын уонна аҕатын аатын ыйыппыт. Кыыс хоруйдаабыт: «Мин Ревеккэ диэммин, оттон аҕам Вафуил, Нахор уонна Милка уоллара» – диэн. Оттон Нахор Авраам инитэ эбит! Онон, Авраам кулута Тангараҕа махтаммыт уонна Ревеккэҕэ кыһыл уонна үрүң көмүс бэлэхтэри туттарбыт, кэргэн кэпсэтэр дьон ыппыт бэлэхтэрин быһыытынан. Ревеккэ дьонугар кэпсии охсоору дьиэтигэр сүүрбүт. Оттон төрөппүттэрэ бу киһини дьиэлэригэр хонноро ынырбыттар. Аһылык кэнниттэн Вафуил кыыһын Исаакка биэрэргэ сөбүлэхэрин эппит, тоҕо диэтэххэ ол Тангара баҕата эбит. Кыыс эмиэ сөбүлэспит. Оннук гынан Исаак Ревеккэни кэргэн ылбыт, уонна ийэтэ өлбүт аһыытыттан уоскуйбут.

## Кэпсээни ырытыһы:

Авраам бэйэтин уолугар Исаакка хайдахкэргэни баҕарар эбитий? Хаалларан кэлбит дойдутугар тоҕо Исаагы бэйэтин ытыан баҕарбатаҕый? Исаакка анаммыт кыыс ким буоларын кулут киһи хайдах билбитий? Вафуил диэн кимий?

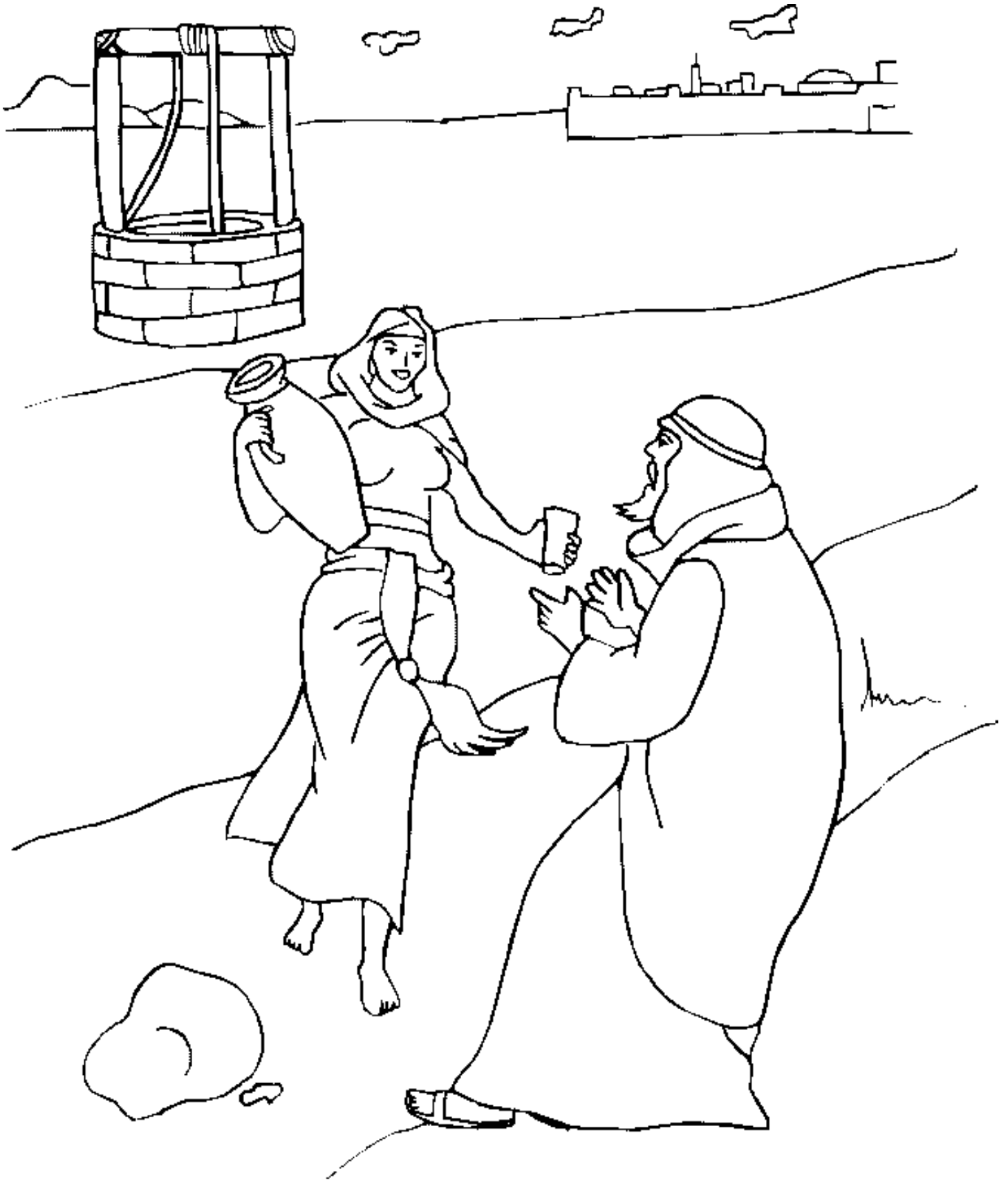
## Эн санааҕар хайдаҕый?

Тоҕо Авраам Исаакка Ханаан кыыһын кэргэн ылан биэриэн баҕарбатаҕа буолуой? Авраам кулута Тангараҕа үнпүтүгэр, Ревеккэ холуодьаска алҕас кэлбитэ буолуо дуо? Өскөтүн эн Вафуил эбитин буоллар, айанныт кэлэн кыыскын кэргэн кэпсэтэ кэллим диэтэҕинэ, уонна атын дойдуга ильдэ барыан баҕардаҕына, хайыан этэй? Оттон арай, Ревеккэ оннугар буол?

©2004 Ted Lindwall

**Кини иһигэр өссө сангаран бүтэ илигинэ, Авраам сурдьа Нахор  
Милкаттан төрөппүт уолун Вафуил кыыһа Ревеккэ тахсан  
кэлбит, санныгар купсуунун уурунан иһэр эбит.**

**Айыллыы 24:15**



# ⑥ Олус дьикти игирэлэр



A Gateway to World Missions  
churchstarts.com

## Библийэ улууканнаах чакчылары:

1. Киһи барыта ураты, оннооҕор бииргэ төрөөбүттэр атын атыннар.
2. Сибилигин ыларга дьулуһар буоланнар, дьон алгыстарын сүтэрэллэр.

## Айыллыы 25:19-34

Исаак 40 саастааҕар Ревеккэни кэргэн ылбыт. Ревеккэ өр оҕоломмокко, Исаак Танараттан кини туһугар үгэн көрдөһөр эбит. Танара Исаак көрдөһүүтүн ылыммыт, Ревеккэ оҕоломмут, икки игирэ уолаттары төрөппүт. Ревеккэ оҕолоро өссө иһигэр сылдьан охсуһалларын билэр эбит. Тоҕо итинник буоларын кини Танараттан ыйыппыт, онуоха Танара хоруйдаабыт: «Эн искэр икки норуот баар. Икки киһи төрөөбөккө да сылдьан искэр охсуһаллар. Биирэ быдан бөҕө-таҕа буолуо, улахана кыратыгар кулуттуо».

Исаак 60 саастааҕар оҕолор төрөөбүттэр. Улахан уол кугас баттахтаах эбит уонна бүтүннүү түүнэн бүрүллүбүт. Кинини Исав диэн ааттаабыттар. Иккис уол убайын тилэҕиттэн тардыспытынан тахсыбыт. Кинини Иаков диэн ааттаабыттар. Уолаттар улааппыттар, Исав сатабыллаах булчут буолбут, бултаабыт этин сиирин сөбүлүүр эбит. Исаак улахан уолун ордороро. Иаков буоллаҕына дьыэ таһыттан ырааппат, чуумпу эбит. Онон кинини Ревеккэ ордороро.

Бу дойдуга улахан уол аҕата өллөбүнэ, атын уолаттардааҕар икки төгүл элбэх энньэҕэ тиксэрэ. Исав бастакы төрөөбүт буолан икки төгөл элбэх өлүүнү ылар бырааптааҕа.

Биирдэ Исав бултаан кэлбит, олус хоргуйан дьыэтин булбут. Иаков чечевицаттан ас астанан аһаары сылдьара, ас сыта үчүгэйэ бэрдэ. Исав быраатыттан ас көрдөөбүт, онуоха Иаков бастакы төрөөбүт аатын биэрдэҕинэ эрэ аһыттан бэрсиэх буолбут. Исав санаабыт: «Аһабатахпына өлөр буоллаҕым дии, оччоҕо бастакы төрөөбүтүм туохха нааданый» – диэн. Кини сөбүлэспит. Аһаан, тотон баран Исав туох да буолбатаҕын курдук бара түрбүт.

## Кэпсээни тула ырытыһыны?

Ревеккэ хаһан хат буобутуй? Исав төрүүрүгэр хайдах эбитий? Иаков хайдах эбитий? Бастакы төрөөһүн суолтата тугуй? Исав бастакы төрөөбүт уратытын хайаата?

## Эн санааҕар хайдаҕый?

Ревеккэ Танара үгэргэ хоруйдаабытын туох дии санаабыта буолуой? Ревеккэлээх Исаак оҕолорун тус туһунан таптыыллара сөп дуо? Исав онорбут быһыытын туох дии саныыгын? Оттон Иаков быһыытын? Эн бэйэн бастакы төрөөбүт уратыгын атыылыан этэ дуо?

©2004 Ted Lindwall

**Иаков: «Сибилгинбиэриэмдиэнандаҕай» – диэбит. Исава  
Иаковкаандаҕайантуран, бастакыуолбуоларбыраабынигирэт  
игэратыылаабыт.  
Айыллыы 25:33**





# ⑦ Иаков Исав алгыһын уорар



A Gateway to World Missions  
churchstarts.com

## Библейэ улууканнаах чахчылара:

1. Дьиэ кэргэннэ ханнык эмэ оҕолону ордук таптыыр буоллахтарына, бу ыал доллоох буолбат.
2. Албын уонна нэгэй быһыы дьиэ кэргэннэ хайдыһыны таһаарар.

## Айыллыы 27:1-40

Исаак дьиэ кэргэнигэр баар олохтоммут үгэһинэнэ, аҕалара өлүөн иннинэ уолаттарыгар алгыһын биэриэхтээх. Исаак кырдыбыт уонна харабынан көрбөт буолбут, онон улахан уолугар алгыһын аныыр күнэ кэлбитинэн аахпыт. Кини уолун ыныттаран ылбыт уонна эппит: «Сэпкин-сэбиргэлгин ылан бултуу бар, тугу эмэ өлөрөн аҕалан миэхэ ону астаа, тугу сөбүлүүрбүн билэбин, ол кэнниттэн мин эйиэхэ алгыспын биэриэм» – диэн. Исаав бултуу барбыт.

Ревеккэ ол кэпсэтиини истибит уонна тапталлаах уолугар Иаковка кэпсээбит. Уонна уолугар соруйбут, икки козел оҕотун аҕалан аҕан сөбүлүүр аһын буһарыахха, оччоҕо кини Иаковка алгыһын биэриэдиэн. Бастаан Иаков итинник гынартан куттаммыт, ол гынан баран Ревеккэ кинини тылыгар киллэрэн сөбүлэһиннэрбит. Астара бэлэм буолбутун кэннэ, Ревеккэ Иаковка Исав мааны таһаһын кэтэрдидит уонна илиитигэр уонна моонньугар кыыл түүтүн баайбыт, Исаак Иаковы Исав дии санаатын диэн.

Иаков аҕатыгар аһын аҕалбытыгар, Исаак ыйыппыт: «Уолчааным, эн кимгиний?» – диэн. Иаков: «Мин Исавпын, эн улаханым буолабын. Эппиккин барытын онордум. Аспын амсай уонна миэхэ алгыскын биэр» – диэбит. Исаак Иаков куолаһа дии санаабыт, ол эрээри илиитин тутан көрөн баран уонна таһаһын сытын ылан, уолун алҕаабыт. Ол алгыһыгар үгүс аһы, ууну уонна сири уолугар баҕарбыт. Ону таһанан үгүс норуоттар киниэхэ сүгүрүйүөхтэрэ диэбит. Кинини алҕааччылар алгыска тиксиэхтэрэ, оттон кинин кырааччылар кырыыска диэбит.

Исав бултаан кэлбит уонна кини суох кэмигэр туох буолбутун билбит, онтон олус хараастыбыт. Исаак киниэхэ эмиэ алгыс анаабыт, ол эрээри иккис алгыс бастагы Иаков алгыһын курдук сүдү буолара сатамат.

## Кэпсээни ырытыһы:

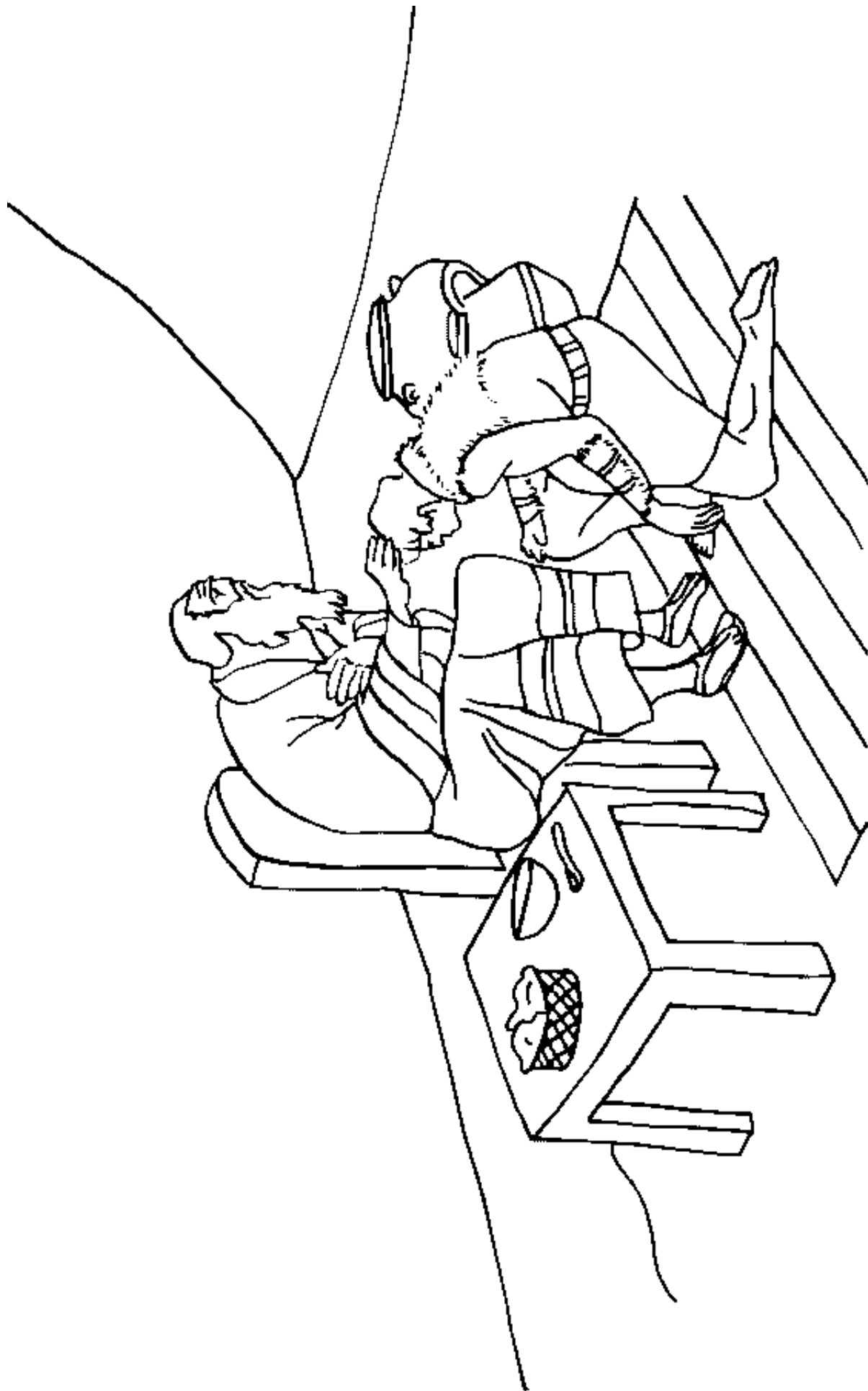
Тоҕо аҕа алгыһа итинник улахан суолталааҕый? Ким алгыс ылыахтаах этэй? Исаак чахчы Иаков буоларын билбэтэҕэ буолуо дуо? Ревеккэ ити кэнниттэн тугу санаабыта буолуой? Оттон эн Иаков курдук тугу эмэ оноруон этэ дуо?

## Эн санааҕар хайдаҕый?

Исав аҕатын алгыһын ылыан баҕарбыта буолуо дуо? Оттон Иаков? Исаак чахчы Иаковы билбэтэҕэ буолуо дуо? Ревеккэ бэйэтин ити кэнниттэн хайдах санаммыта буолуой? Эн Иаков курдук быһыыланыан этэ дуо?

©2004 Ted Lindwall

**«Мин эн бастагы оѳон Исавпын, – диэбитэ Иаков. – Эн миэхэ эппиккин мин барытын онгордум. Туран олоор уонна мин эйиэхэ анаан бултаабыт булдум этиттэн сиз, онтон миигин албаар». Айыллыы 27:19**



# ⑧ Олобу уларыллыт түүл



## Библийэ улуканнаах чакчылар:

1. Биир санаата суох дьиэ кэргэнгэ бары эрэи кереллөр.
2. Танара, ханна да буоллун, курук норуотун кытта сылдыар.

## Айыллыы 27:41 – 28-22

Исав быраатын быһытыттан олус хомойбут, онон аҕата өллөбүнэ кинини эмиэ өлөрөргө быһаарыммыт. Ревеккэ ону истэн баран тутта Иаковы сэрэппит уонна бэйэтин убайыгар Харранна олорор Лаванна күрэппит. Айанна турунуон иннинэ, аҕата Исаак Танара Авраамна биэрбит эрэннэриилэрин өйдөппүт, уонна бу эрэннэриилэр киниэхэ эмиэ сыһыаннаахтарын туһунан эппит. Ону таһынан аҕата Ханаан дьахталларыттан кэргэн ылыма, ол оннугар ийэн Ревеккэ дьонуттан кэргэннэ бул диэбит. Итинник тылларынан Исаак үөлүн атаарбыт, өлөр өлүүттэн быһыыыр инниттэн.

Иаков айанна туруммут бастакы түүнүгэр, иччитэх сиргэ хонорго күһэллэбит, кырыыта суох мүлтүгүр тааһы ылан сыттанан үтүйбүт. Уонна Иаков дьикти түүлү түһээбит. Кини халлаанна тахсар кирилизэни көрбүт. Аанньал үөһээ-аллараа түһэллэр-тахсаллар эбит, оттон аттыларыгар Танара Бэйэтэ баара. Танара киниэхэ эппит: «Мин – аҕан уонна эһээн Танаратабын. Эйигиттэнэлбэх норуот төрүттэниэ, уонна бу түрүр сирин эйиэхэ бэриллэ уонна эн сыдыааннаргар. Эйигинэн аан дайду бары норуоттара алгыска тиксиэхтэрэ. Уонна Мин эйигин кытта өрүү бииргэ буолуо, ханна да бардаххына» – диэн.

Иаков үһүктан баран, санаабыт: «Танара манна баар эбит, бу ытык сир. Манна халлаан аана аһыллар эбит!» – диэн. Уонна сыттыктана сыппыт тааһын ылан арыынан аҕаабыт, уонна бу сири: «Вефиль», ол аата «Танара дьиэтэ» диэн ааттаабыт. Иаков Танараҕа эрэннэрбит, өскөтүн кинини араначчылаатаҕына уонна албаатаҕына, Кини өрүү киниэхэ Айыы Тойон буолуо. Ону таһынан баардаабытан уон гиммыт биирин куруук Танараҕа биэриэх буолан эрэннэрбит.

## Кэпсээни ырытыһы:

Исав быраатын хайаары гиммыты? Тоҕо? Ревеккэ Иаковы ханна куоттарда? Исаак Иаковы атаарарыгар туох диэтэ? Иаков айанын бастакы түүнүгэр туохха түбэстэ? Түгү түһээтэ? Иаков сыттаммыт тааһын ылан тугу гынна? Иаков Танараҕа тугу эрэннэрдэ?

## Эн санааҕар хайдаҕый?

Исаак уонна Ревеккэ Исав быраатын өлөрөргө санаммытын билэн баран тугу санаабыттара буолуой? Арай эн Иаков курдук түүлү түһээбитин буоллар тугу саныан этэй? Иаков Танараҕа биэрбит эрэннэриитин туһунан тугу саныыгын? Эн Танараҕа итиннэхэ майгынныыр тугу эмэ эрэннэрбитин дуо?

**Мин эйигин кытта баарбын, ханна да  
сылдыбытын иһин эйигин араначчылыам  
уонна эйигин бу сиргэ төнүннэриэм, тоҕо диэтэр  
эйиэхэ эрэннэрбиппин толоруохпар диэри, эйигин  
хаалларыам суоҕа.**

**Айыллыы 28:15**



# ⑨ Иаков уруу кэмиэгэр ылбыт соһуччу бэлэбэ



A Gateway to World Missions  
churchstarts.com

## Библийэ улуканнаах чахчылары:

1. Биһиги инникибит уонна олоххо ситиһиилэрбит, Танара илиитигэр бааллар.
2. Танара киһи олоҕор былаана – биир эрэ кэргэннэни уонна ол киһиэхэ таптал.

## Айыллыы 29:1 – 30:21

Убайыттан Исавтан куотан Иаков Харранга барбыта. Онно тийэн баран кини маныйыттартан Лаван туһунан ыйыталаспыт. Кинилэр билэллэрин кэпсээбиттэр, бэрткэ олорор диэбиттэр. Кэпсэтэ турдактарына Лаван кыра кыыһа Рахиль ааспыт. Иаков кинини кытта кэпсэтэн баран тутта таптаан кэбиспит. Кыыс Иаковы аҕатыгар илдьибит, Лаван олус үөрбүт.

Ый буолан баран Лаван Иаковка үлэлээ диэн тыл көтөхпүт. Иаков сэттэ сыл үлэлиэх буолан сөбүлэспит, өскөтүн Лаван кыыһын Рахили киниэхэ кэргэн биэрэр буоллабына. Иаков кыыһы олус таптыыра бэрт буолан, кэм-кэрдии түргэнник элэс гыммыт. Сэттэ сыл ааспытын кэннэ Лаван урууга анаан барытын бэлэмнээбит, кыыһы Иаковка аҕалбыттар. Олохтоох сиэринэн кыыс сирэйэ сабыылаах эбит. Сиэр-туом толоруллубутун кэннэ Иаков кэргэнин сирэйин арыйбыт. Уонна улаханлык соһуйуон иһин, кини кэргэнэ Рахиль буолбакка эдьийэ Лийа эбит. Иаков Лавантан тоҕо итинник быһыыламмытын ыйыппыт, онуоха Лаван маннаабы сиэринэн кыра кыыс бастакы кэргэн тахсыа суохтаах диэбит. Онон, Иаков Рахильга санаммыт буоллабына өссө сэттэ сыл үлэлиэхтээбэ!

Иаков Рахильга таптала күүһэ бэрт буолан сөбүлэспит. Рахиль киниэхэ одулуун ойох буолбут, уонна Иаков өссө сэттэ сыл үлэлээбит. Иаков Лийаны таптаабатын, оттон Рахиль таптала сууламмытын Танара көрбүт. Ол иһин Лийаа оҕо биэрбит, оттон Рахильга биэрбэтэх. Иаков Лийаттан сэттэ уолламмыт, уонна Рахиль кулута дьахтартан өссө икки уолламмыт, оччотооҕу кэм сиэрэ-майгыта итинниги сөбүнэн ааҕар эбит. Өр сыллаах, үгүс элбэх Танараа үнүү кэнниттэн Танара аһыммыт, онон Рахильга оҕо биэрбит, кинини Иосиф диэн ааттабыттар.

Танара Иаков үлэтин күүскэ албаабыт. Түмүгэр Иаков аҕа кыннынааҕар баай киһи буолбут. Лаван уонна кини уолаттара, Иаковы сөбүлээбэт буобуттар, элбэх куһаҕаны онорбуттар.

## Кэпсээни ырытыһы:

Иаковтаах Рахиль хайдах көрсүбүттэрэй? Рахиль кини кэргэнэ буоларын тунһугар Иаков тугу гынарга сөбүлэстэ? Лаван Иаковы хайдах албыннаата? Иаков Рахили ылар инниттэн тугу өссө гыныахтаах эбитий?

## Эн санааҕар хайдахый?

Билбэт сиргэр кэллэххинэ бэйэҕин хайдах сананабын? Рахиль Иаков итинник күүскэ таптыырын хайдах ылынара буолуой? Иаков атын кыыһы кэргэн ылан баран тугу санаабыта буолуой? Иаков Рахили эрэ таптыырын көрө-көрө Лийа хайдах сананара буолуой? Тоҕо Иаков Лавааннааҕар баай буолбута буолуой?

©2004 Ted Lindwall

**Кэргэн булбут киһи, Айыы  
Тойонтон үтүөнү булбут  
уонна үтүө бэлэх ылбыт.  
Домохтор 18:22**





# 10 Иаков дойдутугар төннөр



A Gateway to World Missions  
churchstarts.com

## Библийэ улууканнаах чакчылары:

1. Сорох ардыгар Танара Бэйэтин үлэһиттэрин дьон илиитигэр биэрэр.
2. Танара оҕолоругар өстөөхтөрүн кытта эйэлэһэллэригэр көмөлөһөр.

## Айыллыы 31:1 – 33:22

Кэм-кэрдии аастабын ахсын Иаков аҕа кылына Лаваннааҕар баай буолбут. Ол иһин Лаван уонна кини дьиэ кэргэнэ бары Иаковка ымсыыран, кинини сөбүлээбэт буолбуттар. Онуоха Танара Иаков түүлүгэр киирэн, дьиэбэр Ханаанга төнүн диэн соруйбут. Иаков ол туһунан кэргэттэригэр эппит. Иүргэн үлүгэрдик хомунан Ханаанга барбыттар, Лаванга биллэрбэтэхтэр.

Үс хонон баран Лаван дьэ билбит, уонна экирэтиннэрэ дьон ыппыт. Сэттэ күнүнэн Лаван дьоно Иаковтааҕы ситэн ылбыттар. Онуоха Танара Лаванга түүлүгэр киирбит, онно Иаковка киһилии сыһыаннаһарын курдук сэрэппит. Эйэлэһиилэрин бэлиэтин эр дьон таастан пааматынньык туруорбуттар уонна бу сири Мицца диэн ааттаабыттар, Танара эйигин уонна миигин көрөр диэн. Лаван кыргыттарын уонна сиэннэрин кытта бырастыыласпыт уонна дьиэтигэр уоскуйан төннүбүт.

Иаков буоллаҕына салгы айаннаабыт. Ханаан сири кытытыгар тийэн баран, убайыгар Исавка илдьиттэри ыппыт, кэлбитин биллэрэн. Исав төһө да ыраах Едомга олордор, илдьиттэр булан тийбиттэр уонна илдьити тиэрдибиттэр. Иаковка төннөн кэлэн баран илдьиттэр Исав 400 киһилээр утары иһэрин эппиттэр. Итини истэн баран Иаков олус куттаммыт, Исав өлөрөөрү гыннаҕа дии санаабыт. Иаков дьонун икки аны араарбыт: өскөтүн Исав аҕаарын өлөрдөбүнэ, иккис аҕаара хаалыа диэн. Ол кэнниттэн Танараҕа үгэн баран убайыгар бэлэх ыппыт, эрдэттэн уоскутаары.

Ол түүнү быһа Иаков Танараны кытта тустубут, сарсыарда буолуор дылы. Ол туста сылдьан Танара Иаков өттүгүн эчэппит. Ол кэнниттэн Иаковка алгыһын биэрбит уонна саҕа ааты: «Израиль» диэн, ол аата «Танаралыын тустааччы» диэн эбит. Ол күнтэн ыла Иаков доҕолон буолбут. Ити кини Танараны кытта тустубутун бэлиэтэ этэ. Аныгыскы күнүгэр Исав утары кэлэн баран, бвраатыгар сүүрбүт, элбэх сыл аннараа өттүгэр туох буобутун аахсыбакка. Иаков биэрбит бэлэбин барытын ылбыт, төһө да ол сүрүн сорук буолбатабын иһин. Исав Едомга төттөрү барбыт, оттон Иаков Ханаанга олохсуйан хаалбыт.

## Кэпсээни ырытыы:

Тоҕо Иаков Харраны хаалларда? Лаван Иаковы уонна кини дьиэ кэргэнин ситэн кэлбитин кэннэ туох буолла? Илдьиттэрэ Иаковка Исав туһунан тугу кэпсээтилэр? Эн олоххор эрдэттэн долгуйбутун кэннэ барыта үчүгэйдик түмүктэммит түгэннэрэ бааллар дуо? Тоҕо Исав эйэ дэмнээхтик Иаковы көрүстэ? Эн олоххор бырастыы гыныахтаах дьонун бааллар дуо?

## Эн санааҕар хайдаҕый?

Атыттар эйигиннээбэр ордук ситиһиилээх буоллахтарына, бэйэбин хайдах сананнабын? Кэлин үтүөнэн түмүктэммит ханнык эмэ түгэни, эрдэттэн аһары долгуйбуккун өйдүүгүн дуо? Тоҕо Исав эйэ дэмнээхтик быраатын көрүстэ? Эн олоххор бырастыы гыныахтаах дьоннорун бааллар дуо?

©2004 Ted Lindwall

**Онуоха Кини эппит: «Мантан иннэ эн аатын Иаков диэн буолбат, Израиль диэн буолуо, ол эбэтэр эн Танараны кытта туһуннун, дьону да хотор буолуон» — диэн.  
Айыллыы 32:28**



# 11 Иосиф кулут быһыытынан атыылыыллар



## Библийэ улууканнаах чакчыллара:

1. Ханнык баҕарар ыалга өстөһүү эрэйгэ тиэрдэр.
2. Танара, Кинини таптааччылары быһыыыр, кинилэр олохторугар өйдөммө түбэлтэлэр буолар да эбит буоллахтарына.

## Айыллыы 37:1-36

Рахиль Израиллыын Ханаанна олохсуйбуттарын кэннэ, балайда буолан баран уолламмыттар, Вениамин диэн. Ол кэннэ өр буолбакка Рахиль өлбүт, аҕата Исаак эмиз өлбүт. Израиль уон икки уолун кытта бэйэтэ олохсуйбут, ол эрэри ордук күүскэ Рахильтан төрөөбүт уолун Иосифы таптыыр эбит. Кини таптала олус күүстээх буолан атын уолаттар ону бэлиэтии көрбүттэр.

Иосиф 17 сааһын туолбутугар убайдарын кытта барааннары маньыр буолбут. Биир эмэ убайа сыһаны онордобуна аҕатыгар кэпсээн биэрэр эбит. Ол иһин убайдара киниэхэ өстүйбүттэр. Биирдэ Израиль Иосифка олус кэрэ танас бэлэхтээбит. Ол түгэн убайдарын өссө ордук кыһырдыбыт, онон кинилэр иэстэһэргэ санаммыттар.

Биирдэ Иосиф түүл көрбүт: кини баайбыт сэлиэһинэйин сонуога хоноччу көнөтүк турар, оттон убайдарын сонуктара киниэхэ сүгүрүйэллэр эбит. Ол кэнниттэн кини түһээтэбинэ күн, ый уонна уон биир сулус киниэхэ сүгүрүйэллэр эбит. Кини ити түһунан убайдарыгар кэпсээбитин кэннэ дыно Иосифка букатын өстүйбүттэр. Оннооҕор Изариль мөхпүт, итинник ытыктабыл аҕаа эрэ ананыахтаах диэн. Ол эрэри Иосиф түүлэрин умнубатах.

Биирдэ убайдара мэччирэн сир көрдүү дьиэлэриттэн ыраата бырбыттар. Израиль Иосифы кинилэр ханна баалларын көрдөрө ыппыт. Кини төннөн кэлэн аҕатыгар барытын кэпсиэхтээх эбит. Иосифубайдарын олус ыраах сиртэн тийэн буолбут. Кини иһэрин ыраахтан көрөөт убайдара иэстэһэр кэм кэллэ диэбиттэр. Кинилэр бырааттарын өлөрөн баран хаспахха быраҕан кэбиһэргэ санаммыттар. Онуоха маннык диэн быһаарбыттар: «Дьэ оччоҕо көрүөхпүт, түүлэ төһө туоларын». Улахан убайдара Рувим итинник гыныман диэн көрдөспүт. Убайдара Иосиф кэрэ тананын устан ылбыттар уонна хаспахха бырахпыттар. Ол кэнниттэн аһан иһэр Мадиям атыһыттарыгар атыылыырга санаммыттар, 20 үрүн көмүс манньыаты барыһыраары. Дьиэлэригэр төннөн кэлэн аҕаларыгар Израильга, Иосиф хаан буолбут тананын эрэ буллубут диэбиттэр. Израиль үһүннүк уолун аһыан ытаабыт, курутуйбут, уолбун кыыл сэймэктээтэҕэ диэн.

## Кэпсээни ырытыы:

Иосиф кимий? Иосиф убайдарын кытта сыһыана хайдаҕый? Иосиф аҕата тугу онорон, сыһыан ордук кытаатта? Иосиф икки дьикти түүлүн түһунан кэпсээ эрэ. Иосиф соҕотобун ханна барда? Убайдара Иосиф иһэрин көрөн, кинини хайыырга сананнылар? Түмүгэр тугу гыннылар?

## Эн санааҕар хайдаҕый?

Иосиф убайдарын түһунан тугу саныыра буолуой? Эн Иосиф курдук бырааттаабын буоллар хайдах буолуон этэй? Эһиэхэ ымсыы санаа киридэбинэ хайыыгыный?

©2004 Ted Lindwall



**Уонна Мадиам атыыһыттары ааһан истэхтэринэ, Иосибы аппаттан ороон таһааран, Измаил дьонуугар сүүрбэ үрүн көмүс манһыакка атылаабыттар. Ол дьон Иосибы Египэккэ илдьибиттэр.  
Айыллыы 37:28**



### Библийэ улууканнаах чahчыларa:

1. Нэгэй дьонно утарылаһар киһи олобор, Танара улуу былааннаах.
2. Танараны таптыыр уонна киниэхэ үлэлиир дьон атын дьонно алгыс буолаллар.

## Айыллыы 39:1 – 40:23

Иосибы атыыласпыт атыһыттар кинини Египткэ илдьибиттэр. Онно кинилэр Иосибы Потифарга атыылаабыттар, ол баай киһи эбит, фараон харабылларын тойоно. Танара куруук Иосифтыын сылдыра уонна кини үлэтин алгыра. Иосиф көмөтүнэн Потифар туга барыта табыллан испит.

Иосиф көстөр дьүһүнүнэн кэрэ буолан, Потифар ойоҕо ымсыырбыт. Кини Иосибы кытта соботохтуу хаала сатыыр буолбут. Иосиф буоллабына Потифар киниэхэ эрэнэрин билэр буолан, куруук кута сатыыр эбит, Танара иннигэр ыраас хаалар инниттэн. Биирдэ Иосиф сорудах толороору дьиэҕэ кэлбитэ, дьахтар соботох эбит. Кини Иосибы танаһыттан харбаан ылбыт уонна миигин кытта хоонньос диэбит. Иосиф дьиэттэн кутан тахсыбыт, ол гынан баран тас танаһа дьахтар илиитигэр хаалбыт. Онон туһанан Потифар ой оҕо Иосибы күүһүлээри гыммыта диэн буруйдаабыт.

Потифар уордаһан Иосиф хаайыыга ыппыт. Танара Иосибы хаайыыга да хаалларбатах. Хаайыы тойоно Иосиф эрэллээх киһи буоларын көрөн, хаайыылаахтар үрдүлэринэн туруорбут.

Биирдэ хаайыыга фараонна арыгы кутааччы уонна килиэп биэрээччи киирбиттэр. Онно кинилэр дьиибэ түүлэри түһээбиттэр. Арыгы кутааччыга түһээтэбинэ виноград умнаһа үс лабаалаах эбит, ологго үс виноград сүүмэбүүммүт. Түһээн кини виноград сүмэһинин ыган фараонна биэрбит. Оттон килиэп биэрээччи түүлүгэр көрдөбүнэ төбөтүн үрдүгэр үс корзина турар эбит, онтон чыычаахтар аһыыллар. Иосиф кинилэр түүлэрин тойонноон биэрбит: арыгы кутааччы үс күнүнэн үлэтигэр төннүө, оттон килиэп биэрээччи төбөтүн быһахтара. Иосиф арыгы кутааччыттан көрдөспүт, фараону кытта кэпсэтэн, кинини аһатын дьиэтигэр ыттарыа буолаарай диэн. Үһүс күнүгэр Иосиф эппитэ туолбут. Ол эрээри арыгы кутааччы Иосиф туһунан умнан кэбиспит.

### Кэпсээни ырытыы:

Потифар диэн кимий? Иосиф Потифар дьиэтигэр олоҕо хайдах эбитий? Тоҕо Иосиф хаайыыга киирдэ? Хаайыыга Иосиф туох эбээһинэстээх этэй? Онно кини кимиэхэ көмөлөстө? Иосифка арыгы кутааччы тугу эрэннэрбитэй уонна тугу гыммытай?

### Эн санааҕар хайдаһый?

Иосиф кулут уонна хаайыылаах буола сылдыар кэмигэр, Танара кини олобор тугу гыанарый? Улахан тургутуулар кэллэхтэринэ, эн хайдах буолаһын? Улахан ыарахаттары хайдах көрсөбүн? Танара эйиэхэ ханнык эмэ ураты дьайыынан көмөлөспүтэ дуо?

**Айыы Тойон Иосибы  
араначчылаабыт уонна аһынар  
санаатын көрдөрбүтэ, итиэннэ  
хаайыы тойонун өттүттэн  
киниэхэ үтүө сыһыаны  
бэлэхтээбит.  
Айыллыы 39:21**





# 13 Иосиф Египэт салайааччыта



A Gateway to World Missions  
churchstarts.com

## Библейэ улууканнаах чэхчылара:

1. Танара Кинини таптыыр уонна Киниэхэ үлэлиир дьонно Бэйэтин былааннарын арыар.
2. Танара дьон олоҕор буолар ырахаттары туһанан, кинилэри суолталаах дьайылары онорорго бэлэмниир.

## Айыллыы 41:1-46

Биирдэ фараон икки түүлү түһээбит. Бастакы түүлүгэр сэттэ улахан, эмис ынахтар Нил өрүс аттыгар мэхчийэ сылдыаллар эбит. Онтон өрүстэн сэттэ ырыган ынах тахсан эмистэри сиэн кэбиспиттэр. Иккис түүлүгэр кини сэттэ улахан түүтэх сэлиэһинэйи көрбүт ону туһата суох, хаппыт түүтэхтэр сиэн кэбиспиттэр. Бу түүлэртэн ыраахтааҕы олус хараастыбыт. Сарсыарда бэйэтин мындыр өйдөөх сүбэһиттэрин уонна Египэт саамай күүстээх аптаахтарын ыныттарбыт, уонна түүлү тойоннуурга соруйбут. Ол гынан баран биирдэрэ да кыайан тойоннооботох. Онуоха арыгы кутааччы Иосифы санаан кэлбит уонна фараонна кэпсээбит. Ыраахтааҕы тутта Иосифы аҕалалларыгар соруйбут. Иосиф фараонна барыан иннинэ сууммут-тарааммыт, баттабын кырыммыт, танаһын уларыттыбыт. Ыраахтааҕы киниэхэ түүлэрин кэпсээбитигэр, Иосиф, Танара эрэ ити түүлэри быһаарар кыахтаах диэбит. Ол кэнниттэн фараонна, Танара бу түүлэринэн тугу этэрин, быһааран биэрбит. Сэттэ эмис ынах, уонна сэттэ улахан түүтэх, бу Египэккэ кэлэр сэттэ өг дьылы көрдөрөллөр. Сэттэ ырыган ынах уонна сэттэ туһата суох кыра түүтэхтэр сэттэ сыллаах сут кэлэрин көрдөрөллөр. Иосиф фараонна үчүгэй салайааччыны аныырга сүбэлээбит, ол киһи сэттэ өг сыллар усталарыгар элбэх бүрдүгү хаһааннын, оччоҕо кураан, сут дьылларга ол хаһаан аһаан тыыннаах хаалыаххыт диэн. Фараон Иосифы өйүн сөхпүт. Онон кинини Египэт салайааччытынан анаабыт. Ону аһан фараон тарбаҕыттан биһилэбин устан Иосифка кэтэрдибит. Иосиф Египэт үрдүнэн салайааччы буолбут, дыбарыаска олороро уонна маанытык таннара.

Ол эрээри былаас, баай-дуол Иосиф майгытын уларыппатахтар. Кини кырдыгы тутуһара уонна барытыгар үтүө сиэрдээхтик сыһыаннаһара, үтүө суобастаахтык үлэлиирэ. Ол түмүгэр олус элбэх үүнүүнү хомуйбуттара, мунньубуттара. Фараон Иосифка ойох булан биэрбитэ, ол дьахтар киниэхэ икки үөл оҕону бэлэхтээбит: Манассийаны уонна Ефреми. Иосиф тойоннообутун курдук, сэттэ сыыллаах кураан, сут кэлбитигэр, Египэккэ онтон мантан дьон кэлэн бүрдүк атыылаһаллара, Иосиф үтүө үлэтин түмүгэр баһаам элбэх хаһаас баара.

## Бу кэпсээни бары бииргэ ырытыах:

Фараон ханнык икки түүлү көрдө? Тоҕо Фараон Иосифы аҕалтарда? Иосиф кими күөн тутунна, соҕотох Кини эрэ быһаарар кыахтаах диэн? Бу түүлэр ис хоһоонноро туох эбитий? Иосиф сүбэтин истэн баран фараон хайаата?

## Эн санааҕар хайдаҕый?

Биир да өйдөөх кини түүлүн сатаан таайбатаҕыгар фараон тугу санаабыта буолуой? Иосиф кинини фараонна ынгырбыттарыгар тугу санаабыта буолуой? Эн хаһан эмэ бырабыллыбыт курдук санаммытын дуо: оннооҕор Танара хаалларбытын курдук? Оттон эн, Танара куһаҕаны да үчүгэйгэ кубулулар, диэн хантан билэбин?

©2004 Ted Lindwall

**Танара эйиэхэ мань барытын арийан биэрбитин иһин, эйиэхэ тэннэхэр өйдөөх уонна муударай киһи суох.**

**Айыллыы 41:39**

